

פרשת תרומה

פורצי המנעולים

"את רכושי אני מצווה לחלק שווה בשווה בין כומר העיירה, לרב היהודי. בתנאי אחד..." הנוכחים קינאו ברב ובכומר על כך שעשיר העיירה הוריש להם את כל הונו. את התנאי של העשיר, היו רשאים לשמוע רק הרב והכומר.

למחרת נפגשו הכומר והרב ברחוב הראשי. הרב שאל: "מילאת את התנאי בקברו \$5,000?" שביקש העשיר, הנחת הכומר אישר שהוא אכן מילא. "ואתה,?" שאל את הרב בסקרנות. הרב השיב שהוא בדרכו לבנק בכדי למלא את חלקו.

למחרת פוגש הכומר את הרב ושואל בלהיטות: "הנחת לו כבר את הדולרים בקבר?" הרב חייך והשיב: "יהיה לו קשה לסחוב כל כך הרבה דולרים למעלה. שמתי \$10,000 צ'ק מזומן למוטב בלבד ע"ס שלך..." ולקחתי עודף את ה-\$5000

פרשת המשכן וכליו מתחילה בציווי לבני ישראל לנדב משלהם תרומה לצורך עשיית המשכן. בפשוטם של דברים עמדו שתי סיבות מאחורי הציווי: האחת, בכדי שתשרה שכינה בתוכם. השניה, המשכן הינו כפרה על חטא העגל.

עבור כל אחת משתי הסיבות האמורות, הוצרכו בני ישראל להקריב משלהם בכדי לזכות לזה.

אולם לשון התורה "ויקחו לי תרומה", מוזרה לכאורה. היה צריך להיאמר: "ויתנו לי תרומה." וכבר עמדו על כך מפרשי המקרא איש איש לפי דרכו וביאורו. וכדרכנו מפעם לפעם, בכדי לתת זווית מבט חדשה לבאר את לשון הפסוק, נשתמש במעשה:

שולחנו של רבי אריה לייב, הידוע בכינויו ה"סבא משפולי", ראה סכומי עתק מדי יום ביומו. מאות יהודים שבאו לקבל ברכה, עצה, או מעט אידישקייט, חפצו מאוד ל_הנות את הצדיק במתת- יד, והותירו על שולחנו פדיון נפש.

ה"סבא" היה ידוע במדת הצדקה הגדולה שעשה, וכל אימת שהיו ברשותו מעות היה מפזר הון רב. ההסדר היה קבוע: אלו הזקוקים לישועות נתנו מעות, ואלו הזקוקים למעות ניגשו לצדיק לקבל מידו את אשר חסר להם.

באחד הימים ניגשו קבוצה ממקורביו של ה"סבא" וקבלו באוזניו: בין הבאים לבקש ממך צדקה, ישנם גנבים שפלים שלא בוחלים לשלוח ידם בממון הזולת. אין מן הראוי שהרבי יקרב אותם ואף יעניק להם ממון, כל עוד שלא תיקנו את דרכם ושבו למוטב.

ה"סבא משפולי" שמע וחייר: "חושבים הינכם שאינני יודע מי מגיע אלי ומה מעשיו? אסביר לכם פשרם של דברים. יש יהודים שזקוקים לישועה למעלה מדרך הטבע, לאחר שניסו להתפלל ולא עלתה בידם הם באים אלי, מפרישים הם מהונם בכדי שאתפלל עליהם ואפעל עבורם ישועה. ברם, לא תמיד שערי שמים פתוחים לתפילות, והקב"ה לפעמים מסרב להיענות לבקשתי. מה אומר ליהודים אלו?"

"במקרים כאלו," המשיך רבי אריה לייב, "אני משתמש בגנבים שלי. הם מומחים גדולים לפריצת מנעולים, דרכם אני נכנס לשערי רחמים..."

פרשת תרומה

רעיון עמוק מסתתר כאן בדבריו של הסבא הקדוש: אדם שמבקש מהקב"ה דבר שלא מגיע לו בדרך הטבע (ישועה בדרך נס), יוכל להתעקש בכדי שמשמים יעניקו לו זאת, באמצעות הוכחה שגם הוא עשה דבר שלא היה צריך לעשות בדרך הטבע (לרחם על גנב).

במדרש (תנחומא, אמור יז) מופיע משפט מדהים: "ויקחו תרומה אין כתיב, אלא ויקחו לי תרומה אותי אתם לוקחים..."! "אתה רוצה שהקב"ה, כביכול, - יהיה אצלך? שתוכל לבקש ממנו כרצונך והוא יעשה" ויקחו לי תרומה. "בנתינת התרומה תוכל "לקחת" את רבוננו של עולם לצדך.

מתוך מבקשי הצדקה הרבים שאנו פוגשים ביום יום, קשה מאוד לדעת מי נצרך באמת, מי מתעצל להתפרנס כיאות ובמקום "הכנסת כלה" בוחר ב"הכנסה קלה", ולמי אסור כלל להעניק כסף כיון שהוא ישתמש בזה לצרכים אסורים.

בכדי לנתב את רצוננו לעזור לאנשים - לאלו הזקוקים לעזרתנו באמת, נוכל להשתמש בסכומי הכסף הגדולים יותר עבור מקרים שבהם ברור לנו כשמש שיש כאן עזרה גדולה. מאידך, במקרים שבהם איננו בטוחים, נוכל להסתפק בנתינה קטנה, לא מורגשת, אפילו שקל בודד.

הפרוטות הללו יעמדו לצידנו בכל מיני רגעים בחיים שבהם נזדקק לסייעתא דשמיא, הם יעמדו לפני כיסא הכבוד ויבקשו: כשם שהוא העניק למי שלא ראוי, כך אתה, רבש"ע, תעניק לו בלי לבדוק האם הוא ראוי. עבורנו, תהיה נתינה זו כמו הנחת צ'ק שלא פודים אותו בסופו של תהליך, אבל בשעת הענקתו כבר מקבלים שפע במזומן.